

Ruotsin kansallistraktori

BM-Volvo 350 Boxer

■ Kimmo Kotta

Suomen maatalouslehdissä on nähty traktori-mainoksia kohta 90 vuotta, eivätkä ylisat ole vuosien saatossa muuttuneet. Jos mainoksiin on uskomista, niin jo 20-luvulla kaikki traktorit olivat vetotehoaan, käyttömukavuudeltaan ja laadultaan ylivoimaisia: niiden alhaiset käyttökustannukset ja ainutlaatuisen kestävä rakenteet takasivat töiden sujumisen ja antoivat traktorinomistajille uusia mahdollisuuksia kasvattaa tilakokoaan. 60-luvulta lähtien traktorit ovat ainakin suunnilleen vastanneet mainosten luomia ennako-odotuksia, mutta traktorihistoriamme alkuvuosina erot mainonnan ja totuuden välillä olivat suurempia.

20-luvulla tyytyväisin oli luultavasti International Deeringin omistaja, 30-luvun lopulla Oliverin ostaja mahtoi saada eniten vastinetta sijoitukselleen. 50-luvun alku oli hyvin merkikirjavaa. Asiakkaan piti valita n. 30 merkistä, joista kymmenkunta oli täysiä "susia", saman verran hyvinkin käyttökelpoisia ja loput siltä väliltä. Vuosikymmenen lopulla huonot olivat karsiutuneet ja hyvät tulleet vieläkin paremmiksi, tuon ajan ehdotonta traktoriparhaimmistoa edusti BM-Volvo 350 Boxer.

Mahtivarustukset

Eskilstunalainen Bolinder-Munktell ja göteborgilainen Volvo fuusioituivat vuonna 1950, traktorituotantoa keskitettiin yhdistymisen jälkeen Eskilstunaan. Entiset merkit säilyivät aina 50-luvun loppuun saakka. Volvot olivat punaisia ja varustettu kaasutinmoottoreilla, Bolinder-Munktell'it taas vihreitä dieseltraktoreita. Mainittuja eroja lukuun ottamatta molemmat olivat muuten identtisiä. Vuonna -52 esitellyt BM 35/36 oli maailman ensimmäinen 3-sylinterinen suoraruiskutusdiesel ja erinomaisten ominaisuuksiensa takia huomattavan suosittu ruotsalaisviljelijöiden keskuudessa. Ruotsissa myytiin silloin ja vielä pitkälti 60-luvun puolellakin enimmäkseen hinattavia puimureita, mutta sen ajan parhaatkin traktorit sopivat huonosti VOA-käyttöisten puimureiden vetämiseen. Niinpä eskilstunalaisinsinöörit aloittivat mm. puimurikäyttöön paremmin soveltuvan mallin suunnittelun 50-luvun puolivälissä.

Uusi BM-Volvo 350 Boxer oli valmis esitellyn keväällä -59, sarjatuotanto alkoi 12. toukokuuta. Nyt oli tarjolla yhtenäinen mallisto: Terrier (Krabat), Boxer ja Bison, myöhemmin myös Buster. Kaikki traktorit olivat pienintä lukuun ottamatta dieselteitä ja väriltään punaisia.

Suurempaan julkisuuteen Volvo-uutuus pääsi Elmia-näyttelyssä, joka vielä silloin järjestet-

tiin nimellä RiLa (Riks Lantbruks). Näytillä oli 4-vetoversiokin, mutta näitä Chevrolet-etuakselilla varustettuja Boxereita tehtiin vain 2 kappaletta. Varusteidensa ja rakenteensa puolesta Boxer soveltui puimurikäytön lisäksi kaikkeen muuhunkin mahdolliseen; traktorissa oli 10 vaihdetta, kokonaan riippumaton VOA omalla kytkimellä, ajovoimanotto, monipuolinen hydrauliiikka, suuri maavara ym.

Boxer sai Ruotsissa ja tietyissä vientimaissa suuren suosion, eikä valmistuskapasiteetti vastannut kysyntää mallin koko 8-vuotisen historian aikana. BM 350 Boxer oli passeli maatalustraktori, mutta sitä käytettiin myös monen erikoiskoneen alustana. Tunnetuimpia sovelluksia olivat mm. BM-Volvo LM218-kuormaaja, BM-Vaggeryd GM611-kaivuri ja BM-Volvo DR631-dumpperi. Vankkarakenteinen ja korkeamaavarainen Boxer sopi hyvin metsätöihin, perusmalliin sai ÖSA:n kehittämän metsävarustuksen puoliteloiheen ja vajjerikuormaimineen, suurempiin urakoihin oli tarjolla niin ikään ÖSA:n kanssa toteutettu runko-ohjattu SM665 Timmer-Kalle -kuormatraktori ja ¾-teloilla varustettu SM 661 Iso-Nalle -kuormakone, jota myös ohjattiin hydraulisella runkonivelellä.

Vuoteen -67 mennessä Boxeria tehtiin kaikkiaan vajaat 40 000 kappaletta, joista normaalin maatalous- ja teollisuusversiona 28 039 kpl, eli enemmän kuin mitään muuta BM-Volvo-

mallia. Boxer korvattiin BM-Volvo T-600 -traktorilla, jossa uutta olivat uudenmalliset pellit, Simms-ruiskutuspumppu ja kierrosluvun nos-tolla saatu muutaman hevosvoiman lisäteho.

Suomalaisviljelijälle kallis hankinta

Vuosina 45–57 meille tuotiin vajaat 1200 ruotsalaista traktoria, mikä on pieni lukema britti-merkkeihin verrattuna. Yksistään Fordson Majoria tuotiin monena vuotena suurempia määriä. Vähäisemmän suosion syynä ei ollut soveltumattomuus meikäläisiin oloihin eikä kuljetusvaikeudet, Munktell'it ja Volvot olisivat toimineet meillä jopa paremmin kuin useat englantilaistraktorit ja rahti Eskilstunasta tai Göteborgista olisi ollut vaivattomampaa kuin vaikka Englannin Dagenhamista tai Coventrysta. Ruotsin traktorit olivat kalliita, syystä että tehtaiden tuotantosarjat olivat pieniä ja kruunun kurssi huomattavasti epäedullisempi kuin punnan.

Laadusta ja tekniikasta tinkimättä tehty Boxer ei korjannut yhtään vallinnutta tilannetta, se oli kokoluokassaan 25–30% vastaavia kilpailijoitaan kalliimpi, jos kohta sen varustelukin oli runsaampaa. Vauraimpien traktorimiesten omistukseen siirtynytä Boxereita tuotiin meille muutama sata kappaletta, huomattavasti yleisempi mahtoi olla sen pohjalta tehty yleiskuormaaja, LM 218 on vieläkin tavallinen näky monen sahan pihapiirissä.

Bm-Volvo 350 Boxer	
Moottori	1113 TR, 3-syl. 4-t suoraruiskutusdiesel kansiventtiileillä, 60 hv SAE/1800 r. Syl. läpimitta 111,1 mm, iskunpituus 130 mm, kokonaisiskutilavuus 3,78 l, puristusuhde 1:16,5. Rivityyppinen Bosch-ruiskutuspumppu keskispakosäätäjällä ja pakkosyötöllä, nestejäähdytys. Sähköjärjestelmä Bosch 12 V, laturin teho 130 W, startti 4 hv.
Voimansiirto	Kuiva 13" 1-levykytkin. Suorahampainen siirtopyörävaihteisto 10+2R, nopeudet 2,7-29,4km/h. Vähennyspyörästössä sisäpuolinen lieriövälitys. VOA 648 r/min, oma monilevykytkin, ajovoimanotto. Mekaaniset rumpujarrut tasaussyörästön aksleilla, voidaan käyttää ohjausjarruina.
Hydrauliikka	Kampiakselin pyörittämä hammaspyöräpumppu, suurin paine 120 kg/cm ² , tuotto 40 l/min, nostovoima 1300 kg. Painonsiirtojärjestelmä.
Pyörät	Edessä 7.50 x 18, takana 12 x 38
Täytösmääriä	Moottori 10,5 l, jäähdytysjärjestelmä 14 l, voimansiirto 53 l, hydrauliikka 15 l, polttoainesäiliö 66 l.
Mittoa	Pituus 3570 mm, akseliväli 2300 mm, leveys 1780 mm, korkeus 1680 mm, maavara 445 mm, paino vakiovarusteilla 2770 kg.
Lisävarusteita	8- tai 10-kankaiset eturenkaat, 6.00 x 19 etupyörät, 11 x 38, 14 x 30 tai 14 x 34 takapyörät, leveikkyörät, säädettävä etuakseli, vahvistettu etuakseli, etulokasuojat, ohjauksentehostin, pyöräpainot, puolitelat, metsävarustus, etupuskuri, turvakehyt, hytti, erilaisia vetolaitteita, nokkapumppu, hydrauliiikan lisäventtiili, paineilmalaitteet, hihnapyörä, etuvoimanotto, paineilmajarrut.
Hinta	13 833 mk vuonna 1964, mikä vastaa n. 22 200 € vuoden 2006 rahassa.
Valmistaja	AB Bolinder-Munktell
Valmistusaika ja -paikka	1959-67 Eskilstuna, Ruotsi. Valmistettu yhteensä 28 039 kpl.

Bm-Volvo 350 Boxer
1959-67 Eskilstuna, Ruotsi.

**Seuraavassa numerossa
KV 7 4.5.2007**

**Teemana moottori-, raivaus- ja sähkösaht.
Mönkijät**

Tulevia näyttelyitä ja tapahtumia

● Bauma	23.-29.4.	München
● Agra	3.-6.5.	Leipzig
● SkogsElmia Baltic	31.5.-2.6.	Jönköping
● Maskin-Expo	31.5.-2.6.	Tukholma
● AgroFarm	19.-21.6.	Moskova
● Royal Show	1.-4.7.	Stoneleigh Park
● Wanhan voiman päivät	6.-8.7.	Oulainen
● Lepaa 2007	16.-18.8.	Lepaa
● Farm Progress Show	28.-30.8.	Illinois
● Maxpo	6.-8.9.	Sipoo
● Puu- ja bioenergia	6.-8.9.	Jyväskylä

Lisätietoja mm. www.koneviesti.fi/nayttely.htm
Ulkomaisten näyttelyjen tiedot on kerätty Finpron julkaisemasta Messuluettelosta sekä ulkomaisten messujärjestäjien luetteloista. Emme vastaa mahdollisista muutoksista tai virheistä. Ennen näyttelymatkaa tiedot kannattaa varmistaa näyttelyorganisaatioilta.